

har nogle Mænd oppe i Landstinget, ved hvis Hjælp der kan laves — ikke gode Resultater, men daarlige Kompromis'er, og saa laver man da det ene daarlige Kompromis efter det andet. Saa længe den Alliance mellem Venstrereformpartiet og de frikonservative endda indskrænker sig til det økonomiske Omraade, ja, saa kunde det være galt med vor Pengepung, men det var dog ikke galt for vor Hjerne, for vor Intelligens . . . . (M. Madsen: Samvittighed!) . . . eller for vor Samvittighed. Men nu breder denne Alliance sig desværre fra det økonomiske Omraade til det aandelige Omraade, og derved bliver det dobbelt farligt. Et Agrarregimente kan være slemt nok, men naar det forenes med Missionsregimente, bliver det næsten ikke til at udholde.

Vi have nu ikke blot en Agraralliance mellem de Partier, jeg her har omtalt, men vi have faaet, jeg kunde sige: en hellig Alliance mellem nogle Godsejere i Landstinget og Flertallet i dette Ting. Det agrariske Fomagtsforbund er blevet til en hellig Triplealliance, thi naturligvis har der straks meldt sig et 3die Parti der til Tjeneste, nemlig det gamle konservative Estrupske Parti. Det kunde naturligvis med sit Flertal ikke staa uden for denne Alliance, men maatte med. Hvad der her foreligger, er et Kompromis, udarbejdet af Flertallets højtærede Kultusminister, af Forligets gamle Konseilspræsident deroppe i det andet Ting og af den gamle Estrupske Kultusminister, det 2det kongevalgte Medlem (Goos). Det er, hvad der her foreligger: et Kompromis mellem disse 3 Partier, en hellig Triplealliance til Ødelæggelse af den religiøse fri Udvikling og det aandelige Frisind i vort Land.

Det er kun Tilbageskridt, der her foreligger, fra, hvad der blev vedtaget i Fjor. Og det var sandelig lidt nok, det var i høj Grad, som den højtærede Ordfører sagde, et Minimum. Præstevalget er gaaet ud, det var tarveligt nok i Fjor, det var reduceret stærkt, nu er det gaaet ganske ud. Det, Befolkningen har krævet i 30 Aar, det, der har staaet paa Venstres Program lige fra 1872, det, som Venstre har indbragt Lovforslag om det ene Aar efter det andet, var Præstevalget, Befolkningens Valg af sine Præster, det var det, der krævedes. I Stedet for Befolkningens Krav paa Præstevalg faa vi nu her Gejstlighedens Krav paa en Kirkekommission og paa en Kirkeforfatning. Ministeren *kan* høre disse Menighedsraad. Jeg skal om et Øjeblik skildre, hvilken

Sammensætning de sandsynligvis ville faa, og saa udtale mit Ønske om, at han ikke vil høre dem, thi ellers tror jeg, at Præstebesættelsen bliver værre, end den er nu. Det er for mig intet Fremskridt, at han *kan* høre Menighedsraadene. Og for øvrigt var det vel ikke i Aaret 1903 raadgivende Stændersamlinger, vi skulde have. Det var et lille Fremskridt i 1832, men jeg troede ikke, det var noget, man skulde arbejde paa i 1903. Naar vi endelig oprette folkevalgte Myndigheder, var det vel Meningen at give dem Myndighed og ikke blot en raadgivende Indflydelse. Det er altsaa det første store væsentlige Tilbageskridt, at i Stedet for den lille Rest, der dog var i Fjor af Befolkningens Indflydelse — virkelige Indflydelse paa Præsteansættelsen, faa vi nu ingen Indflydelse, men vi faa i Stedet den Kommission, om hvilken Flertallet her i Tinget og Ministeren have sagt Gang paa Gang, at de ikke vilde have den, i hvert Fald ikke uden at disse kirkelige Love først bleve gennemførte. De gennemføres ikke, de forværres Punkt for Punkt.

Det, der foreligger nu, er ikke det, der forelaa i Fjor, men noget helt andet. Sammensætningen af Menighedsraadene er fuldstændig forandret, og jeg skal her pege paa et Punkt, jeg ikke synes, nogen Demokrat her i Tinget kan komme over med god Samvittighed, nemlig at man fastsætter forskellige Valgretsbetingelser for By og Land. Det er et frygteligt Præcedens at komme ind paa. Tænk Dem det gennemført paa andre Omraader, tænk Dem det sat i Værk, naar en kommunal Valgreform en Gang kommer til at foreligge, dette, at man ikke har saa megen Tillid til Folk i Byerne som ude paa Landet, og derfor træffer særlige Forsigtighedsregler, særlige Kauteler lige over for Bybefolkningen, Kauteler, som man i hvert Fald paa Landet anser for overflødige over for den mere gammeldags tænkende Landbefolkning. Tænk Dem, hvilket Præcedens det er, det, der finder Sted her. Man foretager den Forandring fra i Fjor til i Aar, at Menighedsraadene i Kjøbenhavn og Købstæderne ikke længere bestaa af Præsten som født Formand og visse Medlemmer, valgte efter de Valgretsbestemmelser, som man vedtog i Fjor, nej, man indskyder et nyt Led, Kirkeinspektionen, eller for de Kirkers Vedkommende, der ikke eje sig selv, Kirkebestyrelserne. Disse Kirkeinspektioner bestaa af Præsten som født Formand og dernæst for Kjøbenhavns Vedkommende af et Medlem af